

6. 20
H.M. 268(1-3).

LAOIDHEAN SPIORADAIL

LE

DUGHALL BOCHANNAN.

LAURISTON CASTLE
LIBRARY ACCESSION

LAOIDHEAN SPIORADAIL,

LE

DÙGHALL BOCHANNAN.

MORACHD DHE.

O ! ciod e Dia, no ciod e ainm ?
Cha tuig na h-aingle 's àird 'an glòir ;
'Tha e 'n solus dealrach falaicht' uath,
Far nach ruig sùil no smuain 'na chòir.

Uaithe féin ta bhith a' sruth' ;
Neo-chruthaichte ta uile bhuaidh ;
Neo-chrìochnaichte 'na nàdur féin ;
'S féin-dhiongmhailtas ga 'n cumail suas.

Cha robh e òg is sean cha bhì ;
O shìor' gu sìor' gun chaochla staid ;
Cha tomhais grian no gealach aois ;
Oir 's nithe caochlach iad air fad.

'Nuair thaisbeanas e ghàidheal no ghràs.
Bidh là neo-bhàsmhor teachd o shùil ;
'S grad chuiridh sluagh nan nàmhnan ard
Le 'n sgiathaibh sgàile air an gnùis.

'S mu thaisbeanas e ghnùis an gruaim,
Grad sgaoilidh uamhunn feadh nan speur ;
Roimh' achmhasan-sa teichidh 'n cuan,
'S le geillt-chrith gluaisidh 'n cruinne-cè.

Ta oibre nàduir searg' 'sa fàs,
O chaochla tàid gu caochla ruith :
Ach uile thionnsg-ans' 'tàid 'nan aon,
Gun traogh' no lionadh air a bhith.

'Ta aingle 's daoine do neo-ni dlù ;
A' bhàrù o'n tàinig sinn gu léir,

Ach iomlanachd o shìorruichd ta,
Neo-chrìochanach 'na nàdur féin.

'Nuair chuala Neoni guth a bheil,
Ghrad leum 'na bith a' chruitheachd mhòr.
An cruinne so le uile làn,
'S na nèamhan àrd le'n uile shlòigh.

'N sin dhearc' air oibrichibh gu léir,
'S gach creutair bheannaich e 'nan staid,
'S cha d' fheum ath-leasachadh air nì,
A measg a ghnìomharra air fad.

Air clàr a dhearn' tha dol mu'n cuairt
Gach reult a ghluaiseas ann san speur ;
An cruthach' gu léir tha 'stigh 'na ghlaic,
'S a' deannamh' thaic d'a ghàirdean treun.

Co chuartaicheas do bhith a Dhé !
An Dòimhne ' shluig gach reusan suas ;
'Nan oidhirpibh tha aingle 's daoine
Mar shligean maoraich' glacadh chuain.

O bhith-bhuantachd tha thus' a'd' Rìgh,
'S ni bheil san t-saogh'ls' ach nì o'n dè ;
O 's beag an eachdraidh chualas dìot,
'S cha mhòr do d' ghnìomh ata fo'n ghréin.

Ge d' thionndadh 'ghrian gu neo-nì rìst,
'S gach nì fa chuairt a soluis mhòir ;
'S co beag bhiodh t' oibre 'g ionndrainn uath,
'S bhiodh'n cuan ag ionndrainn sìleadh 'mheòir

An cruthach' cha dean le uile ghlòir,
An-fhoillseachadh air Dia nam feart,
Cha 'n 'eil 's na h-oibre ud gu léir,
Ach taisbean earlais air a neart.

Le'r tuigse thana 's diomhain duinn
Bhìsgrùdadh 'chuain ata gun chrìoch :
An litir 's lugha dh' ainm ar Dé,
Is tuille 's luchd da 'r reusan i.

Oir ni bheil dadum cosmhuil riut
 Am measg na chruthaich thu gu léir,
 'S a' measg nan daoine ni bheil cainne
 A labhras t' ainm ach t' fhacal féin.

FULANGAS CHRIOSD.

'S e fulangas mo Shlànaighear
 A bhios mo dhàn a' luaidh,
 Mòr irioslachd an àrd-Rìgh sin
 Na bhreith 's na bhàs ro chruaidh,
 'S e 'n t-iongantas bu mhòrbhuilich
 Chaidh innse riamh do shluagh ;
 An Dia bha ann o shòrruidheachd,
 Bhi fàs 'na chòchran truagh.

'Nuair ghabht' am broinn na h-òighe e ;
 Le còmhnaidh Spioraid Dé,
 Chum an Nàdur Daonna sin,
 A dheanamh aon ris féin ;
 Ghabh e sgàil mu Dhiadhaigheachd ;
 S de'n BHRIATHAR rinneadh* feòil,
 Is dh' fhoillsich an rùn diomhair sin,
 Am pearsa Chriosd le glòir.

Rugadh 'an stàbull dìblidh e,
 Mar dhùlleachdan gun treòir ;
 Gun neach a dheanadh càirdeas ris,
 No bheireadh fàrdoch dhò,
 Gun mhuinntir bhi 'ga fhriothaladh,
 Na uidheam mar bu chòir :
 Ach eich a's daimh ga chuartaichadh
 D' an dual gach uile ghlòir.

Mu'n gann bha fios gu'n tàinig e,
 Do dhùisg' dha nàimhde mòr :
 B' éidear teich' do'n Eiphid leis,
 Roimh Herod bh'air a thòir,
 Is e cho nàimhdeil dioghaltach
 Chum Iosa chur gu bàs ;

* In the original "*dhearnadh*," the Irish word for the one above substituted. See the Irish and Scotch translations of the scriptures. John chap. i. ver. 14.

'S gu'n mharbhadh leis gach cìocharan
A bha na rìgh'chd gun dàil.

Bha tuill aig na sìonnachaibh
Ga'm falachadh o théinn
Bha nid aig na h-eunlaithe
An gèugaibh àrd nan crann;
Ach e-san a rinn uile iad,
'S gach nì sa' chruinne chè,
Bha e féin na fhògarach,
Gun chòmhnaidh aig fo'n ghréin.

Am feadh 'sa ghabh an Slànaighear
Mar ionad tàimh an saogh'l.
Mar léigh ro iochdmhor fàbharach
Bha 'leigheas chlann nan daoine';
'N aon eugail raimh bu ghàbhaidh bh' ann,
'S gach galar cràiteach geur,
Do* thionndadh e chum slànachaidh
'Nuair làbhradh e o bhèul.

Thug teanga do na balbhanaibh,
'S do'n bhacach mhall a lùgh,
Do 'n bhodhar thug e chlàistinneachd,
'S do dhaoine dall an iùl,
Na lobhair bhreun do ghlanadh leis,
Cur fallaineachd 'nam fèil:
'S leighis gach eugcail anma e,
'S na mairbh do thug e beò.

Do shearmonaicheadh an soisgeul leis,
Do dhaoine bochda, truagh;
A's gheall e saorsa shìorruidh dhaibh
Bha 'n glais fo' chis ro chruaidh:
Na'n gabhta ris an fhìrinn leo,
Le creideamh fìorghlan beò,

---

* "Do" is generally expressed before the verb in old Gaelic poetry, in the Past tense of the Indicative and in the Potential Mood, and that sometimes for no meaning whatever but to add a syllable to the measure. The Editors of the various editions of this little work have deleted this participle, and substituted words of their own in its place, by which the poetry in many instances has been transposed. This Edition is printed from the original copy of 1763 in the possession of Mr. Stewart of Balerno.

'S gu 'm biodh iad air an ìompachadh
'O ghnìomharaibh na feòl'.

Lean buidheann tūr do'n fhàsach e,
Is dh'fhan trì làith 'na chòir,
Cùig mìle bha de dh'àireamh ann
Bh'air fàilneachadh chion lòn :
'N ro bheagan fhuair iad, bheannaich e
'N dà iasg 's cùig arain eòrn'.
A's dh'ith iad gus 'na sàthsaidh' iad
Is dh' fhàg iad nì bu leòir.

Do chaisgeadh onfhadh chuaintean leis,
'S an tonnan uaibbreach mòr,
A' ghaoth ro laidir, bhuaireasach,
Do chuartaich e 'na dhòrn :
Ach aithris air gach mìorbhuile,
Rinn Iosa ann san fheòil,
Cha chumadh 'n saogh'l do sgrìobhainibh,
Na dh' innseadh e gu leòir.

Ach 'nuair bha 'n t-àm a' dlùthadh ris
Gu'n siùbhladh e chum glòir,
Ghairm e chuige dheisciobuill,
Is dheasaich e dhaibh lòn :
Chuir e sìos 'nan suidhe iad
'S gach uidheam air a' bhòrd ;
Aran 's fion do riarach' orr'
Bha caillach' fhuil is fheòil.

Is thug e sin mar òrdugh dhaibh
Bhi 'n còmhnaidh ac' gu bràth,
A dh' fhoillseachadh' mhòr-fhulangais,
A dh' fhuilig air an sgà ;
Gu'n itheadh is gu'n òladh iad
De dh' fheartaibh mòr a 'ghràidh,
'S gu 'm bitheadh e mar chùimhneachan
D' a mhuinntir air a bhàs.

'N tra chum a ghàraidh thainig e,
An sin bha 'chràdh ro mhòr ;

* " Nuair thainig chum a' gharaidh e." in the original

'Nuair fhuair e 'n cupan féirge sin,
 Bha oillteil searbh r'a òl.
 Air ghoil bha chuisle craobhachsan
 Tre chorp ro naomh 'ga fhàsg',
 'Na fhalas fala' braonadh 'mach
 Tre aodach air an làr.

'N sin thuit e air a ghlùinibh sìos
 A deanamh ùrnuigh gheur;
 "O Athair chaoimh ma's comas e
 An deoch so cuir uam féin;
 Ach so a' chrìoch ma'n 'tàinig mi,
 Gu'n sàbhalainn mo threud,
 Mar sin na iarram fàbhar, ach
 Do thoil gu bràth bhi deunt'."

Be sud an cupan uamhunnach,
 Do fhuair e' ann 'na làimh;
 Peacadh 'n t-saoghail ga chuartaichadh
 'S gach duais a bhuineadh dhà.
 Na dh'fhuilgeadh 'n saoghal gu sìorruidheach
 De phiàntaibh a's de chràdh,
 Chaidh sud a leagadh còmhla' air,
 'S an deoch ud dh' òl 'nan àit.

B'e 'n diabhl' a shealbhaich Iudas ein
 Le chridhe dùbailt' fiar;
 An cealgair sanntach, lùbach ud.
 A chuir dù-chùl ri Dia:
 An troiteir reic a Shlànaighear,
 'S a mhaighstir gràdhach féin,
 Is bhrath da nàimhde bàsmhor e,
 Fo chàirdeas pòg a bheul.

An sin do rinn iad prìosanach
 De dh' Iosa gun cheann-fàth,
 Is thug iad dh' ionnsaidh Phàilait e,
 Gu'n dìteadh e chum bàis:
 Is dhùt am breitheamh eucorach
 Le fianais bhréig an Tì,
 Bha 'choguis féin ag innseadh dha
 Bhi dì-chiontach is fìor.

Do cheangail agus sgiùrs' iad e.

Le buillibh drùiteach geur,
An fheoil o'n chnaimh do rùisgeadh leo
'Na meallaibh brùit gu léir,
A chorp ro naomh' do mhilleadh leo
'S a chreuchda sìleadh sìos ;
An fhuil le 'n ceannaichte an saoghal so
Gun sgoinn bhi dh'i no prìs.

N' sin rinneadh crùn de'n sgitheach leo,
Is dh'fhigh iad e gu teann,
Chur tuille pian is nàire air,
Do spàrr iad e mu cheann ;
'Na cheann a steach do bhuaileadh leo
Na bioraibh cruaidh ro gheur,
Is aghaidh ghlòrmhor dh' fhalaich iad
Le 'n silibh salach, breun.

'Nuair chuir iad an crùn nàrach air,
Ro chràiteach goirt do bhì,
Do sgeadaich iad le sgàrlaid e
Cuir colbh 'na làimh mar Rìgh
Is labhair iad gu sgallaiseach
A' fanoid air an 'Tì :—
“ Fàillte Rìgh nan Iùdhach dhut,
Le 'n glùn g'a chromadh sìos.”

Le 'm foirneart mòr do dh' eignich e
'Chrann cèusaidh thogail suas,
Ach ge bu chruidh sud b' fhèudar e
Bhi 'gèilleadh dhaibh san uair :
A chuisle chaomh a' tràoghadh as,
'S a neart ga fhàsgadh uaith,
A' dìreadh 'n t-sléibh ga shàrach' gus
An d' fhàilnich e fo 'n chuail.

Sìos air an leabaidh dhòrainnich,
Le dheòin do laidh e féin ;
Ruisgt' air a chrann do shìneadh e,
'S gach àlt dheth spion o chéil' :
A chorp ro naomba beannaichte,
Do cheangail iad gu teann,

Le tairnibh 's òrd ga 'n sparradh sud,
Gu daingeann ris a chrann

An crann an sin do dhìrich iad,
Is Iosa thog air suas,
Is air na tairnibh chrochadh e
Le dochann tha do-luaidh ;
A chudthrom féin a' reubadh as
Gach creuchd na chois 's na làimh,
Is fhuil ro phrìseil naomha-san
Ga taomadh sìos gu làr.

Ge bu mhaslach cràiteach leis
Am bàs a dheilbheadh leo ;
Aon ghearan riamh cha tàinig uaith
'N aghaidh nàimhde mòr ;
Ach 's ann a ghabh e 'n leith-sgeul-san,
Ga 'n teasairginn gu fìor,
“ O Athair thoir dhaibh mathanas,
Ta'ìd aineolach 'nan gnìomh.”

Chaidh dìbh-fhearg Dhé a thaomadh air
Gach uile thaobh mu'n cuairt,
Bha gnùis a ghràidh air fholach air
Is thionndadh solus uaith' ;
A's dh'éigh e fo na pianntan sin,
“ Mo Dhia ! Mo Dhia na tréig !
Na ceil do ghnùis ro fhàbharach,
'S na fàg mi ann am' fheum.”

Na 'n rachadh an tròm-dhioghaltas
Do ghiùlain Ios' e-féin,
Leag' air a chinne-daonn' sin,
'S na h-ainglean naomh le chéil,
Do chasgradh ann a mòmaint bhig,
Na slòigh ud leis gu léir :
Am braon bu lugh' d'a fhulangas
Loisgeadh e'n cruinne-cè.

Do òrduich Dia nan sluagh an sin,
Fad theachd mu'n cuairt do'n t-sliabh.

Gach uile nàdur reusanta,
 Do rinn e-féin o chian :
 'S gu 'm faicte 'ghaol da chreutairibh
 S do bheusaibh' pheacaidh' fhuath,
 Ann san fheirg a thaomaich e
 Air Mac a ghaoil san uair.

'S e so bu chainnt da fhulangas,
 " Nis tuigibh uile shluagh,
 Nàdur sgreitidh 'pheacaidh ud,
 'S am dhòrainn faicibh 'dhuis ;
 Is nàdur teann a' cheartais sin
 A ghlac mi as leth chàich ;
 Nach math dhomh bonn da'm fiachan-sa
 'S nach dìol mi ach le m' bhàs."

Bha 'm bàs ud mallaicht', piantachail,
 Ro ghuineach, dioltach, dòigh ;
 Ro chràiteach, nàrach, fadalach,
 'S e teachd neo-ghrad 'na chòir :
 Bu ni ro oillteil uabhasach,
 Seachd uair' bhi'n crochadh beò,
 Air fèith'a chuirp gan spìonadh as,
 Co dh'fheudas inns' a leòn !

Bha brìgh a chuirp air toirmachadh
 An àmbuinn féirge Dhé.
 'S a chridhe càirdeil fìrinneach
 A' leaghadh sìos mar chéir :
 A theanga lean r'a ghialaibh-san,
 'Bha riamh am pàirt a shluaigh ;
 Is fòirneart nan geur-phianntan sin,
 A' sniomha' anama uaith.

A fradharc glan do dh'fhàilnich air,
 'S mar ghlaine dh'fhàs a shùil ;
 Bha féith'a chridh' a' bristeadh aig,
 'Sa bhràghad clisgeadh dlù :
 A ghnùis b' àillidh snuadb a's dreach,
 Air tionndadh uaine lì—
 Air leam gu'm faic mi 'n ì hearra-dhris air
 'Cur a chath' shéirbh gu crìch.

Air leam gu'm faic mi chreuchdan-sa,
 Mar a reub na tàirnean f heòil ;
 An fhuil fàs dubh a' ragadh ump ;
 Sìor lagach' air a thredir ;
 Dreach a bhàis a' tional uim' ;
 'S e dealachadh r'a sgiamh ;
 Ar leam gu'n cluinn mi 'g osnaich e ;
 'S a phlòsgail bha 'na chliabh.

Fa dheireadh labhair Iosa riu,
 “ Tha mi an ìota mhor : ”
 'Ghabh domblas agus fion-geur iad
 'S deoch shìn iad dha r'a h-òl,
 'N sin thubhairt,—“ Tha e crìochnaichte
 Gach nì ghabh mi 'os làimh.”
 'S le sgairteachd gheur do ghlaodh e 'mach
 Is chlaon e 'cheann gu bàs.

Be sud an glaoth bha cruadalach,
 Do chual e 'n cruinne-cé ;
 Gach creag air talamh sgealbadh leis,
 'S na mairbh ghrad chlisg gu léir :
 Do thiondadh' ghrian gu dorchadas,
 Is chaochail colg gach nì,
 Bha chruitheachd mar gu 'm bàs'cheadh i,
 'S i tarrainn chum a crìch.

Na flaitheas bha riamh sòlasach
 'S na slòigh bha subhach shuas,
 San àm sin rinneadh brònach iad,
 'S an ceòl do leig iad uath ;
 Ri faicinn dhaibh an Ughdair ac'
 San ùir ga leagadh sìos,
 Am bàs a bhi ga cheangal-san
 'Thug anam do gach nì.

LATHA A' BHREITHEANAIS.

A m feadh 'ta chuid is mò de'n t-saogh'l
 Gu'n ghaol do Chrìosd, gu'n sgoinn d'a reachu
 Gu'n chreideamh ac' gu'n tig e rìs,
 'Thoirt breth na fìrinn air gach neach.

An cadal peacaidh taid nan suan.
 A' bruadar pailteas de gach nì :
 Gu'n umhail ac' 'nuair thig am bàs,
 Nach meal iad Pàrras o'n ard Rìgh.

Le cumhachd t'fhacail Dhé tog suas,
 An sluagh chum aithreachais na thrà,
 Is beannaich an Dàn so do gach neach,
 Bheir seachad éisdeachd dha le gràdh.

Mo smuaintean talmhaidh Dhé tog suas,
 'S mo theanga fuasgail ann mo bheul ;
 A chum gu'n labhrainn mar bu chòir,
 Mu ghlòir 's mu uamhunn latha Dhè.

Air meadhon òidhch' 'nuair bhios an saogh l,
 Air aomadh thairis ann an suain ;
 Grad dhùisgear suas an cinne-daon',
 Le glaoth na trompaid 's airde fuaim,

Air neul ro ard ni f'hoillseach' féin,
 Ard-aingeal treun le trompaid mhòir ;
 Is gairmidh air an t-saogh'l gu léir,
 Iad a ghrad éiridh chum a' mhòid :

" O chuinnibhs uile chlann nan daoine,
 Nis thainig ceann an t-saogh'l gu beachd :
 Leumaibh 'n'ur beatha sibhs' ta màrbh,
 Oir gu dearbh 'ta Ios' air teachd."

Seididh e le sgàl cho cruaidh,
 'S gu'n cuir e sléibhte 's cuan 'nan ruith ;
 Chlisgidh na bhios marbh 'san uaigh,
 Is na bhios beò le h-uamhunn crith.

Le h-osaig dhoinionnaich a bheil,
 An saogh'l so reubaidh e gu garg,
 'S mar dhùn an t-seangain dol 'na ghluais,
 Grad bhrùchdaidh 'n uaigh a nìos a' màrbh.

'N sin cruinnichidh gach cas is làmh,
 Chaidh chur san àraich fad o chéil ;

'S bi'dh farum mòr a measg nan chàmh,
Gach aon diu dol nan àite féin.

Mosglaidh na fireanaich an tùs,
Is dùisgear iad gu léir o'n' suain,
An anamaibh turlingidh o ghlòir,
Ga'n còmhachadh aig beul na h-uaigh'.

Le aoibhneas togaidh iad an ceann,
'Ta àm am fuasglaidh orra dlù ;
Is mar chraoibh-mheas fo iomlan blàth,
Tha dreach an Slànaighear 'nan gnùis .

Tha obair Spiorad Naomh nan gràs
Air glanadh 'n nàduir o 'n taobh steach :
'S mar thrusgan glan 'ta ùmhlachd Chrìosd,
Ga'n deanamh sgìamhach o'n taobh 'mach.

Dùisgear na h-aingidh suas 'nan déigh,
Mar bhéisdean gairisneach as an t-sloc ;
'S o ifrinn thig an anama truagh ;
'Thoirt coinneamh uabhasach da 'n corp.

'N sin labhraidh 'n t-anam brònach, truagh,
R'a chollainn oillteil, uabhar, bhreun,—
“ Mo chlaoidh ! ciod uim' an d'éirich thu
Thoirt peanas dùbailt oirn' le chéil ?

O ! 'n éigin dòmhsa dol a rìs,
Am prìosan neo-ghlan steach a'd' chré ?
Mo thruaighe mi, gu'n d'aontaich riamh,
Le t' an-mianna brùideil féin !

O 'm faigh mi dealach' riut gu bràth !
No 'n tig am bàs am feasd a'd' chòir !
'N drùigh teine air do chnamhaibh iairn !
No dìbh-fhearg Dhé an struidh i t'fheòil !”

Eiridh na rìghrean 's daoine mòr,
Gun smachd gun òrdugh bhi 'nan làimh ;
'S cha' a aithn'ear iad a measg an t-sluaidh,
O'n duine thruagh bha ac' na thràill.

'S na daoine uaibhreach leis nach b' fhi,
 Gu 'n ùmhlaicheadh iad-féin do Dhia;
 O ! faic a nis' iad air an glùn;
 A' deanamh ùrnuigh ris gach sliabh:

“ O chreagan tuitibh air ar ceann,
 Le sgàirnich ghairbh de chlachan cruaidh,
 Is sgriosaidh sinn á tìr nam beò,
 A chum 's nach faic sinn glòir an Uain !”

Amach as uamha gabhaidh 'thriall
 An diabhol 's a chuid ainglean féin,
 Ge cruaidh e 's eigin teachd a làth'r,
 A' slaodadh shlàbhraidh as a dhéigh.

'N sin fàsaidh ruthadh ann san speur
 Mar fhàir na maidne 'g éiridh dearg;
 Ag innse gu bheil Iosa féin,
 A' teachd na dhéigh le latha garbh;

Grad fhosglaidh as a chéil na neòil,
 Mar dhorus seòmair an àrd Rìgh,
 Is foillsichear am Breitheamh mòr,
 Le glòir a's greadhnachas gun chrìch.

Tha 'm bogha-frois mu'n cuairt da cheann,
 'S mar thuil nan gleann tha fuaim a ghuth;
 'S mar dhealanach tha sealladh sùl,
 A' spùtadh as na neulaibh tiugh.

A ghrian àrd-lòcharan nan spèur,
 Do ghlòir a phearsa géillidh grad:
 An dealradh drillseach thig o ghnùis,
 A solus mùchaidh e air fad.

Cuiridh i uimpe culaidh bhròin,
 'S bi'dh 'ghealach mar gun dòirt' oir' fuil,
 Is crathar cumhachdan nan speur,
 A' tilgeadh nan rèult as am bun.

Bidh iad air uideal ann san speur,
 Mar mheas air géig ri h-ànradh garbh;

Tuiteam mar bhraonaidh dh' uisge dlù,
'S an glòir mar shùilean duine mhairbh.

Air charabad teine suidhidh è,
'S mun cuairt da beucaidh 'n tairneanach,
A' dol le ghairm gu crìoch na nèamh,
'S a' reub' nan neul gu doinionnach.

O chuidhlibh 'charbaid thig amach,
Sruth mor de theine laist' le féirg ;
Is sgaoilidh 'n tuil' ud air gach taobh,
A' cur an t-saogh'l na lasair dhéirg.

Leaghaidh na Dùile 'nuas le teas,
Ceart mar a leaghas teine céir :
Na cnuic 's na sléibhtean lasaidh suas,
'S bidh teas-ghoil air a' chuan gu léir.

Na beanntaibh iargalt' nach tug seach,
An stòras riamh do neach d'an deòin,
'Ta iad' gu fialaidh taosgadh 'mach,
An ìonmhais leaght' mar abhuinn mhòir.

Gach neach bha sgrìobadh cruinn an òir.
Le sannt, le dò-bheart, no le fuil ;
Lan chaisgibh 'nis bhuir 'n iota mòr,
'Sa nasgaidh òlaibh dheth o'n tuil.

O sibhse rinn 'ur bun de'n t-saogh',
Nach tig sibh 's caoinibh e gu gear,
'Nuair tha e 'gleacadh ris a bhàs,
Mar dhuine làidir dol do'n eug.

A chuisle chleachd bhi fallain, fuar,
Ri mireag uaibhreach feadh nan gleann.
'Tha teas a chléibh 'ga smùidreadh suas,
Le goilbhi buaireis feadh nam beann.

Nach faic sibh 'n 'crith tha air mu'n cuairt,
'S gach creag a' fuasgladh ann's gach sliabh
Nach cluinn sibh osnaich throm a' bhàis,
'S a chridhe sgàineadh stigh 'n a chliabh.

An cùrtain gorm tha null o'n ghréin,
 'S mu'n cuairt do'n chruinne-ché mar chleòda,
 Crùpaidh an lasair e r'a chéil,
 Mar bhéilleig air na h-éibhlibh beò

Tha 'n t-adhar ga thachd' le neula tiugh,
 'S an toit 'na meallaibh dubh dol suas ;
 'S an teine millteach spùtadh 'nach,
 'Na dhualaibh caisreagach mu'n cuairt.

Timchioll a' chruinne so gu léir,
 Borb bheucaidh 'n tàirneanach gu bras :
 'S bidh 'n lasair lomadh glòir nan speur.
 Mar fhalaig ris na sléibhtibh cas.

'S a chum an doinionn atadh suas,
 O cheithir àirdibh gluaisidh 'ghaoth ;
 Ga sgiùrs' le neart nan aingel treun,
 Luathach' an léir-sgrios o gach taobh.

Tha obair nan sè a là rinn Dia,
 Le lasair dhian ga chur 'ma sgaoil ;
 Cia mor do shaibbreas Rìgh nam feart.
 Nach ionndrain casgradh mhìle saogh' !

'M feadh tha gach nì 'an glacaibh 'n éig,
 'S a chruitheachd gu léir dol bun-os-ceann.
 Teannaidh am Breitheamh oirne dlù,
 A chum gach cùis a chur gu ceann.

N sin gluaisidh e o àird nan speur,
 Air cathair a Mhòrachd féin a nuas,
 Le greadhnachas nach facas riamh,
 'S le' Dhiadhachd sgeudaichte mu'n cuairt.

Ta mìle tàirneanach 'na làimh,
 A chum a nàimhde sgrios am féirg.
 Is fonn-chrith orr' gu dol an greim,
 Mar choin air éill ri h-àm na séilg.

Ta aingle gun àireamh ann 'na chùirt,
 Le 'n sùilean suidhicht' air an Rìgh.

Chum rith le òrdughsan gun dàil,
S na h-uile àit ga'n cur an gnìomh.

O Iudais thig a nis a làthair,
'S gach neach rinn bràithreas riut a'd' ghnìomha,
An dream a dh'aicheadh creideamh Chrìosd,
Na reic e air son nì nach b'fhiach.

A shluaigh gun chiall thug miann do'n òr,
Roi' ghlòir a's aoibhneas flaitheas Dé,
Bhur malairt ghòrach faicibh nis,
'S an sgrios a thug sibh oirbh féin.

'S a mhuinntir uaibhreach leis 'm bu nàr,
Gu 'n cluinnte cràbhadh dha 'n'ur teach;
Faicibh a ghlòir 's na b' ioghnadh leibh,
Ged dhruid e sibh a' rògh'chd amach.

O Herod faic a nis an Rìgh,
D' an tug thu spèid is masladh mòr,
Ga sgeudachadh le trusgan ruadh,
Mar shuaineas sgallais air a ghlòir.

Nach faic thu Breitheamh an t-saoghail gu léir
'S mar eudach uime 'n lasair dhearg;
A' teachd thoirt duais do dhaoine còir,
'S a sgrios luchd-dò-bheirt ann am fearg

Is thusa Philat tog do shùil,
'S gu'm faic thu nis' a mùthadh mòr;
An creid thu gur h-e sud an Tì
A rinn thu dhìteadh air do mhòd?

An creid thu gur e sud an ceann,
Mun d' iath gu teann an sgitheach geur?
Na idir gur i sud a' ghnùis,
Air na thilg na h-Iùdhaich sìleadh bréun?

'M bu leòr gu'n theich a' ghrian air chùl,
A' diulta fianais thoirt do'n gnìomh?
Ciod uim' nach d'fhuaire a' chrutheachd bàs,
'Nuair cheusadh air a' chrann a TRIATH?

Cuiridh e aingle 'mach gach taobh,
 Chum ceithir ghaothaibh 'n domhain mhòir
 A chuartachadh gach aon de'n t-sluagh,
 A steach gu luath a dh'ionnsaidh 'mhòid.

Gach neach a dh' àitich coluinn riamh.
 O'n ear 's o'n iar tha nise' teachd,
 Mar sgaoth do bheachaibh tigh'n mu ghéig
 An déis dhaibh éiridh 'mach o'n sgeap.

'N sin togaidh aingeal glòrmhor suas,
 Ard bhratach Chrìosd da'n suaineas fuil;
 A chruinneachadh na ghluais sa' chòir
 'S d'a fbulangas rinn dòigh a's bun.

Do m'ionnsaidh cruinnichibh mo naoimh,
 Is tionailibh gach aon de'n dream,
 A rinn gu dìleas is gu dlù,
 Le creideamh 's ùmhlachd ceangal leam.

'N sin tionsgnaidh 'm Breith' air cùis an là
 A chum a nàimhde chur fo bheinn,
 Is fosglaidh e na leabhrainn suas,
 Far am beil peac a' an t-sluaigh air chuimhn

Fosglaidh e 'n cridhe mar an cèudn',
 Air dhòigh 's gur léir do'n h-uile neach,
 Gach uamharrachd bha gabhail tàmh,
 Air feadh an àrois ud a steach.

'Nuair chi'd an sealladh so dhiù féin,
 Is dearbh gur léir dhaibh ceartas Dé;
 'S bi'dh 'n gruaidh a leaghadh as le nàir
 Nach lugha cràdh na teine dian.

Togaidh an tròmpaid 'rìst a' fuaim,—
 “Na labhradh 's na gluaisèadh neach;”
 Air chor gu'n cluinn gach beag is mòr.
 A bhreth thig air gach seòrs' a mach.

“A dhaoine sanntach thréig a' chòir,
 'S a leag bhur dòchas ann bhr' toic,

A ghlais gu teann 'ur cridhe suas,
'S a dhruid 'ur cluas ri glaodh nam bochd.

An lomnochd cha do dhion o'n fhuachd,
'S do'n acrach thruagh cha tug sibh biadh,
Ged lion mi féin 'ur cisd' de lòn,
'S 'ur treuda' chur a mòid gach bliadhn'.

Ni bheil sibh iomchaidh air mo rògh'chd,
As eugmhais fìrinn, iochd, is gràidh :
'S o reub sibh m' iomhaidh dhibh gu léir,
Agraibh sibh féin 'nar sgrios gu bràth.

Is sibhs' bha guidheachan gu dian,
Gu'n glacadh 'n Diabh'l bhur 'n anam féin ;
'S mithich 'ur n-ùrnuigh f hreagra' dhuibh,
'S na h-abraibh chaoidh' *Gur cruaidh a' bhinn*

Is sibhs' a rinn 'ur teanga' féin,
A gheurachadh chum uile mar sgian,
Le tuailleas, cùl-chainnt, agus breug,
'S le blas-bheum tabhairt beum do Dhia.

A nathraiche millteach 's oillteil greann,
Cha bhinn leam ceòl 'ur srannraich àrd,
'S cha 'n éisd o'r teangaidh ghobhlaich cliù
Le drùchd a phuinnsein air a bàrr.

Is sibhs' thug fuath do m' òrdugh naomh,
Is leis nach b'ionmhuinn caomh mo theach
Leis 'm bu bhliadhna suidhe uair,
Am àros tabhairt cluais do m' reachd.

Cionnas a mhealas sibh gu brath
A'm' sheirbhis Sàbaid shiorruidh bhuan
Na cionnas bheir 'ur n-anam gràdh,
Do'n ni da'n tug bhur nadur fuath ?

Luchd-mì-ruin agus farmaid mhòir
Da'n dornuinn iomlan sonas chàich
Le doilghios geur a' cnàmh bhur cré
Mu aon neach oirbh féin bheir bàrr.

Cionnas a dh' fheudas sibh gu bràth
 Lan shonas àiteach ann an glòir;
 Far am faic sibh mìlte dream,
 Ga'n ardach' os 'ur ceann gu mòr ?

Am fad 's bu léir dhuibh feadh mo rìogh'chd,
 Neach b' àirde inbhe na sibh féin;
 Nach fadadh mì run 's farmad cùirt,
 Tein' ifrinn duibh am flaitheas Dé ?

Is sibhs' 'an slighe na neo-ghloin ghluais,
 'S gu sònraicht' thruaill an leabaidh phòsd;
 Gach neach a thug do m' naomhachd fuath,
 Ga'n tabhairt suas gu toil na fèol'.

Mar b' ionmhuinn leibh bhi losgadh 'n teas
 'Ur n-uabhair, dheasaich mi dhuibh fearg,
 Leabaidh theth 'san laidh sibh sìos,
 Am brachaibh-lìn de lasair dhearg.

Ged bheirinn sibh gu rìoghachd mo ghlàir',
 Mar mhucaibh steach gu seòmar rìgh;
 Ur nàdur neoghlan bhiodh ga chràdh,
 Le'r miannaibh bàsachadh chion bìdh.

Gach neach tha iomchaidh air mo rìogh'chd,
 Teannaibh sìbhse chum mo dheis,
 Is cruinnichibh seachad chum mo chli,
 A chrìonach o na crannaibh meas."

'N sin tearbainidh e chum gach taobh,
 Na caoirich o na gobhraibh lom;
 Ceart mar ni'm buachaille an treud,
 'Nuair chuartaicheas e spréidh air tom.

'N sin labhraidh e ri luchd a dheis,
 "Sìbhse ta deasaichte le m' ghràs,
 Thigibh, sealbhaichibh an rìoghachd,
 Nach faic a sonas crìoch gu bràth.

Spealg mise 'n geat' bha oirbhse dùinnt,
 Le m' ùmhlachd 's m' fhulangas ro-gheur :

S dh' fhosgail an t-sleadh gu farsuinn suas
Am leth-taobh dorus nuadh dhuibh féin.

Chum craobh na beath' ta 'm Pàrrais Dé,
Le h-éibhneas teannaibh steach da còir.
'S a feartha iongantach gu léir,
Dearbhadh 'ur n-uile chreuchd 's bhur leòn.

An claidheamh bha ruisgte laist' da dion,
O làimh ar sinnsir Adhamh 's Eubh,
Rinn mise truaill de m' chridhe dhà,
'S a lasair bhàth mi le m' fhuil féin.

Fo' dosraich ùrair suidhibh sìos,
Nach searg 's nach crìon am feasd a blàth,
'S mar smeòraichean a measg nan geug,
Chum molaidh gleusaibh binn 'ur càil.

Le 'maise sàsichibh 'ur sùil,
Is oirbh fo' sgàil cha drùigh an teas,
O 'duilleach clùraidh òlaibh slàint;
Is bithibh neo-bhàsmhor le 'meas.

Gach uile mheas tha 'm Pàrrais Dé,
Ta nis gu léir neo-thoirmisgt' dhuibh:
Ithibh gun eagal o gach géig,
A nathair-nimh' cha teum a chaoidh.

A's uile mhiann 'ur n-anma féin,
Lan shàsaichibh gu léir 'an Dia,
Tobar na firinn, iochd, is gràidh,
A mhaireas làn gu cian nan cian.

Mòr-innleachd iongantach na slàint,
Sior rannsaichibh air àird 's air leud,
'S feadh oibriche mo rioghachd mhòr,
'Ur n-eòlas cìocrach cuiribh' meud.

'Ur n-aoibhneas, mais' 'ur tuigs', 's 'ur gràdh,
Bitheadh gu siorruidh fàs ni 's mò:
'S ni 'n coinnich sibh aon ni gu bràth,
Bheir air bbur n anam cràdh no leòn.

Cha 'n fhaca sùil, 's cha chuala cluas,
Na thaisg mi suas do shonas duibh,
Imichibh, 's biodh 'ur dearbhachd féin,
Sìor innse sgeul duibh air a chaoidh."

Ach ris a mhuinntir th'air a chlà,
Labhraidh e 'na dhìoghlta cruaidh,
"A chuideachd nach tug gràdh do Dhia,
A chum an diabhoil siùbhlaibh uam.

'S mo mhallachd maille ribh gu bràth,
A chum 'ur cràdh 's 'ur cur fo phian :
Gluaisibhse chum an teine mhòir,
Ga'r ròsdadh ann gu cian nan cian."

Mar sgàin an talamh as a' chéil,
'N uair ghabh e teaghlach Chòraih steach,
Ceart làimh riu fosglaidh 'n uaigh a beul.
'S i miananaich air son a creich.

Is mar a shluig 'mhuc-mhara mnòr,
Iònas 'nuair chaidh' thilgeadh 'mach.
Nì slugan dubh an dara bàis,
A charabad iathadh umpa steach.

San uamhaidh taobhaidh iad r'a chéil,
A ghluais 'n am beath' gu h-éucorach :
Luchd-mhionn a's mortaidh a's fianais-bhréig ;
Luchd-misg a's reubainn 's adhaltrais.

Mar chualaig dhris an ceangal teann,
Air slabhraidh tha gach dream leo féin ;
'S an comunn chleachd bhi 'n caidreamh dlù,
Mar bhioraibh rùisgte dol 'nan cré.

Mar leòghan garg fo' chuibhreach cruaidh,
Le thosgaibh reubadh suas a ghlais :
An slabhraidh cagnaidh iad gu dian,
'S gu bràth cha ghearr am faclan phrais.

Bidh iad gu sìorruidh 'n glacaibh 'bhàis
S' an crìdh' ga fhàsgadh asd' le bròn.

Ceangailt air cuan do phronnasg laisd
'S a dheatach uaine tachd' an sròn.

Mar bhàirneich fuaighte ris an sgeir,
Tha iad air creagaibh goileach teanu :
Is dìbh-fhearg Dhé a' seideadh' 'chuain,
Na thonnaibh buaireis thar an ceann.

Nuair dhùineas cadal cruaidh an sùil,
Teas féirg' 's an-dòchas dùisgidh iad ;
A chnuimh nach bàsaich 's eibhle beò,
A cur an dòrainn shiorruidh 'meud.

Air ifrinn 'nuair a gheibh iad sealbh,
'S làn-dearbhadh co ga'n toir iad cìs,
Faodaidh sinn 'an gearan truagh
'Chur anns na briathraibh cruaidh so sìos.

" O staidh na neo-ni 'n robh mi 'm thàmh.
Ciod uime dh'àrdach Dia mo cheann !
Mo mhìle mallachd aig an là
N do ghabh mo mhàthair mi 'na broinn.

Ciod uime fhuair mi tuigse riamh ?
No ciall is reusan chum mo stiùir ?
Ciod uim' nach d'rinn thu cuileag dhiom
Na durrag dhìblidh ann san ùir ?

Am mair mi 'n so gu saogh'l nan saogh'l !
'N tig crìoch no chaochla orm gu bràth
Am bheil mi nis san t-siorrachd bhuan,
A' snàmh a chuain a ta gu'n tràigh !"

Ged àireamhainn uil' reullta néimh,
Gach féur is duilleach riamh a dh'fhàs,
Mar ris gach braon a ta sa' chuan,
'S gach gaineamh chuartaicheas an tràigh.

Ged chuirinn mìle bliadhna seach.
As leth gach aon diu sud gu léir,
Cha d'imich seach de'n t-siorrachd mhàidir
Ach mar gu 'n tòisicheadh i'n dè.

Ach O ! 'n do theirig tròcair Dhé !
 'S am pian e mi gu saogh 't nan saogh' !
 Mc shlabhraidh 'n lasaich e gu bràth !
 No glas mo làmh an dean e sgaoil' !

'M bi 'm beul a dh'orduich Dia chum seinn
 Air feadh gach linn a chliù gun sgìos,
 Mar bhalagan-séididh fadadh suas
 Na lasrach uain' an ifrinn shìos !

Ged chaidh mo thruaighe thar mo neart
 Gu deimhinn féin is ceart mo bhinn ;
 Ach c'fhada bhios mi 'n so gam chràdh,
 Mu'm bi do cheartas sàitheach dhìom !

No 'm bi thu dìolte dhìom gu bràth
 'N deach lagh an nàduir chuir air cùl ?
 Mo thruaighe mi ! 'ne so am bàs
 A bhagair thu air Adhamh 'n tùs ?

Air sgàth do dhioltas 'm bi thu 'sniomh
 Snàthain mo bheath' gu siorruidh caol ?
 Nach leòr bhì mìle bliadhn' ga'm losg'
 As leth gach lochd a rinn mi 's t-saogh' ! ?

Ged lean do dhìoltas mi gu m' chùl,
 Cha 'n ardaich e do chliù a Dhé.
 'S cha'n fhiu do d' Mhorachd t-fhearg a chosg,
 Air comharra' cho bochd rium féin.

O Dhia ! nach sgrios thu mi gu tūr ?
 'S le d' chumhachd cuir air 'm anam crìoch,
 'S gu staid na neo-nì tilg mi uait,
 Far nach 'eil fulang, smuain, no gnìomh.

Ach O ! se so mo thoillt'neas féin
 Is nì bheil eucoir buntainn rium ;
 Oir dhiùlt mi tairgse shaor do Chrìosd,
 S nìor ghabh mi d'a fhuil phrìseil suim.

Mo choguis dìtidh mi gu bràth,
 An fhianais bha ga 'm chàineadh riamh :

An-ìochd no eucoir ann mo bhàs,
Cha leig i chàradh 'm feasd air Dia.

Do thilg mi aitheanta air mo chùl,
A's ruith mi dùrachdach gu'm sgrios
Is 'fhianais féin a' m' chridhe mhùch,
A' druid' mo shùilean roimh mo leas.

Cia meud an dìogh'ltais tha dhomh' dual
As leth mo pheacaidh uamhor dàn !
Am peac' thug dùlan do dh' fhuil Chrìosd,
'S a dh'fhàg gun éifeachd brìgh a bhàis.

Gidheadh nach 'eil do Bhuaidhean féin
Neo-chrìochanach gu léir o-chian ?
'S an toir mo chiont air ìochd, 's air gràda
Gu'm fàs iad crìochnaicht' ann an Dia ?

An comas dut mo thilgeadh uat
Far nach cluinn do chluas mo sgread ?
'M beil dorchadas an ìfrinn féin
Far nach léir do Dhia mo staid ?

A' t' aoibhneas iomlan, 'n éisd do chluas
Ri creutair truagh a rinn do làmh,
Ag éigheach,—“ *Athair !* gabh dhiom truas,
'S leig fuarach do ghoil smear mo cnàmh ?

Eisd o mo Dhia ! mo thagradh bochd,
'S gach osna ghoirt 'ta teachd a m' chliabh,
'S aon achanaich nis' iarram ort,
Air son gach lochd a rinn mi riamh :

'Nuair ghuileas mi deich mìle bliadhn'
Sa'n lasair dhian so féin ga m' chràdh,
'Nuair sgèth'cheas deamhain bhi g'am phian,
O deònaich 'Dhia gu'm faigh mi bàs !

Ge truagh mo ghuidhe cha'n éisdear e
A's fois no fè cha'n fhaigh mi chaoidh
Ach beath' neo-bhàsmhor teachd as ùi
Gu'm neartach' ghiùlan tuille claidh.

Ach stad mo rann is pill air t'ais
 O sloc na casgraidh dhéin a nìos,
 's feuch cionnas a bheir thu seòl,
 Do'n dream tha beò nach téid iad sìos

A leughadair am beil e fìor,
 Na chuir mi cheana sìos am dhàn ?
 Ma se 's gu'm beil thig 's lùb do ghlùn
 Le ùrnaigh 's aithreachas gun dàil :

A dh ionnsaidh Iosa teich gu luath,
 A' gabhail gràin is fuath do d' pheac',
 Le creideamh fìor thoir ùmhlachd dhà,
 An' uil' àitheanta naomh a reachd.

Gabh ris 'na oifigibh gu léir,
 'S ri h-aon diù na cuir féin do chùl :
 Mar Fhàidh, mar Shagart, 's mar Rìgh,
 Chum slàinte, dìdeann, agus iùl.

Biodh eiseamplair am beachd do shùl,
 Chum t' uile ghluasad 'stiùr' da réir,
 'S gach meadhon dh' èrduich e chum slàinte
 Bi féin g'an gnàthachadh gu léir.

As 'fhìreantachd dean bun amhàin.
 'S na taic gu bràth ri d' thoilltneas féin :
 'S mas àill leat éifeachd bhi 'na ghràs,
 Na h-altrum peacadh dàimh a'd' chré.

Mar sin ged robh do chionta mòr,
 Chum glòir do 'Tighearn' saorar thù.
 Is chum do shonais shiorruidh féin
 Air feadh gach ré a' seinn a chliù.

AM BRUADAR.

AIR bhith dhomhsa ann am shuain
 A' bruadar diomhain mar tha càch,
 Bhi' glacadh sonais o gach nì;
 's e ga'm dhìbreadh ann's gach àit.

Air leam gu'n tainig neach am chòir,
 'S gu'n tuirt e rium, " Gur gòrach mi,
 Bhi smuainteach greim a ghlei'dh do'n ghacith
 No gu'n lion an saogh'l mo chrì'.

" Is diamhain dut bhi 'g iarraidh sàimh,
 'N aon nì' no'n àit' air bith fo 'n ghréin;
 Cha chlos do d' chorp an taobh so'n uaigh.
 No t' anam 'n taobh so shuaimhneas Dé.

" An tra dh'ith Adhamh 'meas an tùs,
 Am peacadh dhrùigh e air gach nì:
 Lion e na h-uile nì le saothair,
 Is dh'fhàg e 'n saogh'l na bhriste crì'.

" Air sonas 'anma chaill e còir;
 Mar ris gach sòlas bha'nn sa ghàr':
 O sin ta 'shliochd nan deoiribh truagh;
 Mar uan a mearachd air a mhàthair.

" Ri mèilich chruaidh taid ruith gach nì,
 'An duil gu 'm faigh an inntinn clos:
 Ach dhaibh ta 'n saogh'l gun iochd no truas,
 Mar mhuime choimheich fhuair gun tlus.

" Mar sin tha iad gun fhois no tàmh,
 Ga 'n sàrach' glacadh faileas bréig;
 'S a' deòl toil-inntinn o gach nì,
 Is iad mar chìochan seasg 'nam bèul.

" Bidh teanndachd eigin ort am feasd,
 'S do dhòchas faicinn fuasgladh t'fheum,
 An còmhnaidh dhut mar fhad na làimh;
 Ach gu bràth ch'n fhaigh dheth gréim.

" Cha teagaisg d'fheuchain 's dearbhadh thù,
 O dhùil a's earbsa chuir sa' bhréig,
 A rinn do mhealladh mìle uair.
 'S co fhada uat an diugh sa'n dé.

" An nì bu mhò da'n tug thu miann,
 Nach dh'fhàg a mhealtainn riamh e searbh?

Tha tuilleadh sonais ann an dùil,
Na tha'nn an crùn le bhi na shealbh.

“ Ceart mar an ròs a ta sa' ghàrr',
Seargaidh a bhlàth 'nuair théid a bhuain
Mu'n gann a ghlacas tu e d'làimh,
Tréigidh àile e 'is a shnuadh.

“ Ni beil neach o thrioblaid saor,
Am measg a' chinne daonn' air fad.
'S co lionmhor osna th'aig an rìgh,
Is aig an neach is ìsle staid.

“ Tha 'smùdan féin á ceann gach fòid
Is dòruinn ceangailt' ris gach math ;
Tha'n ròs a' fàs air drisibh gear.
'S an taic' a chéil' tha mhill 's an gath.

“ Ged chì thu neach 'an saibhreas mòr
Na meas a shòlas bhi thar chàich:
An tobar 's glaine chì do shùil,
Tha ghrùid 'na ìochdar gabhail tàmh :

“ 'S mu chuireas t' anail e 'na ghluais,
Le tarrainn chabhaig suas a'd' bhèul,
Dùisgidh an ruadhan dearg a nìos,
S le gaineamh lìonaidh se do dheud.

“ 'S ged chì thu neach 'an inbhe aird,
Tha e mar nead am bàrr na cracibh ;
Gach stoirm a bagra' thilgeadh nuas,
Is e air luasgadh leis gach gaoith.

“ An neach is fearr tha 'n saogh'l a' riarr'.
Tha fiaradh eigin ann 'na staid,
Nach dean a sheòltachd is a strì.
Am feast a dhìreachadh air fad.

“ Mar bhata' fiar an aghaidh chéil,
A ta o shuidheach' féin do-chur ;
A réir mar dhìreas tu a bharr,
'S co cinnteach ni thu cam a bhun.

.. Na h-Iudhaich thionail beag no mòr,
De'n Mhana dhòirteadh orra 'nuas;
'Nuair chuir gach neach a chuid 's a' chiàr.
Cha robh air bàrr no aon ni uaith :

“ Mar sin a ta gach sonas saogh'lt,
A ta thu faotainn ann a d' làimh,
Fa chomhair saibhreas, 's inbhe cùirt
Tha caitheamh, cùram, agus cràdh.

“ Ged chàrn thu òr a d' shlighe suas
Fa chomhair fàsaidh 'n luaith da réir
Is ge do chuir thu innte rògh'chd
A mheidh cha dìrich i'na dhéigh.

“ Tha cuibhrionn iomchaidh aig gach neach
'S ged tha thu meas gur tuille b' f'hearr;
Cha toir an t-anabharr th'ann an sud,
Am feasd an cudthrom as a chràdh.

“ O iomluas t' inntinn tha do phian;
A' diùlta 'n diugh na dh'iarr thu 'n dé:
Cha chomasach an saogh'l do riar,
Le t' anamianna 'n aghaidh chéil'.

“ Na 'm faigheadh toil na feòl' a rùn,
D'a mianna brùdail dh'iarradh sàth;
Flaitheas a b' àird cha'n iarradh i,
Na annta sud bhi sìorruidh 'snàmh.

“ Ach ged a b' ionmuinn leis an f'heòil.
Air talamh còmhachadh gach rè:
Bhiodh dùrachd t' ardain agus t' uail.
Cho ard dol suas ri Cathair Dhé,

“ Ach nam b' àill leat sonas buan,
Do shlighe thabhair suas do Dhia,
Le dùrachd, creideamh, agus gràdh,
Is sàsaichidh e t' uile mhiann.

“ Tha 'n cuideachd sud gach ni san t-saogh”
Tha 'n coma dhaoine shealbhach' fìor;

Biadh, a's aodach, agus slàint,
Is saorsa, càirdeas, agus, sìth."

An sin do mhosgail às mo shuain,
Is dh'fhag mo Bhruadar mi air fad :
Is leig mi dhiom bhi ruith gach sgàil,
Is dh'fhàs mi toilichte le m' staid.

AN GAISGEACH.

CHA bu ghaisgeach Alasdair mòr,
No Cesar thug an Ròimh gu géill ;
Oir, ged a thug iad buaidh air càch,
Dh' fhan iad 'nan tràill' d'a miannaibh féin.

Cha ghaisg' an nì bhi liodairt dhaoin,
'S cha chliù bhi ann an caonnaig tric :
Cha 'n uaisle inntinn àrdan bòrb,
'S cha treubhantas bhi garg gun iochd,

Ach s gaisgeach esan a bheir buaidh
Air eagal beatha, 's uamhunn bàis,
'Sa chòmh'laicheas le misnich crì',
Na h-uile nì a ta dha 'n dàn.

Le gealtachd ciont, cha teich air cùl
'S an àm an dùisg a chogais féin,
A tagradh éisdidh e gu ciùin.
'S an ceartas dùinidh se a beul,

'S e 'n gaisgeach esan 'bheir fo' chis,
A thoil chum strìochd do reusan ceart,
'S a smuaintean ceannairceach gu léir,
Bhi 'n òrdugh géilleachdainn d'a smachd

A mhianna brùideil saltraidh sìos,
'S mar bhuill a chuirp fo' chis a'taid,
S cha'n irislich e féin da'n riar,
O nach gu riaghladh rugadh iad.

San òidhch 'nuair laidheas e chum suain,
Bi'dh shubhailcean mu'n cuairt da féin.

Mar shaighdearan m a thiomchìoll rìgh,
'Ga dhèidean o gach nàmhaid treun.

'Sa mhadainn 'nuair a dhéireas suas,
Cruinnichidh smuaintean as gach àit,
S e féin 'na 'n ceann mar chaipitin seòlt',
Ga'n suidheachadh 'an òrdugh blàir.

Chum cogadh 'n aghaidh miann na feòl',
Gach bochdainn, 's dòruinn 'ta san t-saogh'l
Gach ribe is gach innleachd bàis,
Ta 'n deamhan 'gnàthach' 'n aghaidh dhadin'

Tha inntinn daingeann mar a' chreag,
Cha charaich eagal e no fiamh :
Ta shùilean furachair a's geur,
Is léir dha 'n dubhan crom troi 'n bhiadh.

Gu diomhain nochdaidh 'n saogh'l a ghlòir,
Gach òr a's inbhe mhòr a t'ann ;
Ta saibhreas aig' cho pailt 'na chrì',
'S gur truagh leis rìgh is crùn mu cheann.

Is ge do sgaoil an strìopach lìon,
Gu ghlàc' le innleachdaibh a mais' ;
Cha drùidh air dealanach a sùl,
'S cha leagh i 'rùn le 'miannaibh laist'.

A nàmh cha choisinn air gu bràth,
Ged fhaigh e sàrachadh ri h-uair ;
'S e 'neart 's a shlàinte cridhe brùit,
Is air a ghlùinibh bheir e buaidh.

'S i 'n fhìrinn ghlan is clogaid dà,
Is gràs a' chreideamh aig' mar sgiath ;
'S e'n sgriobtur naomh a chlaideamh geur
'S a mhisneach ta gu léir 'an Dia.

Tha sìothchaint aig 'na inntinn féin,
'S a chogais réith ris ann 's gach nì ;
Ta saibhreas aig' nach léir do dhaoibh,
Is air nach cuir an saoghal crìoch.

Ri miodal tlà cha 'n éisd a chluas,
 Is sgainneal ghrann d'cha bhuair a shith,
 Cha ghabh e eagal á droch-sgeul,
 Is tuaileas bréig cha lot a chrì'.

O m' anam ! dùisg is deasaich t' airm,
 'S gabh fàrmad ris a' ghaïsgeach threun,
 Is t' anamianna cuir fo' chis,
 Chum rìogh'chd a cheannsach' annad féir

Biodh t' inntinn ard osceann nan speur,
 Cha 'n 'eil fo 'n ghréin ach pòrsan truagh
 Mar tholman ùire faic an saogh'l,
 Is daoine' mar sheangain air mu'n cuairt

A null 'sa nall gun fhois gun tàmh
 A' cruinneach' as gach àit do'n cist
 Gu lionmhor marcachd thar a chéil'
 'S a' trod gu geur mu bhiorun brist.

'Nuair chì thu 'n sealladh so de'n t-sluagh
 Do smuainte cruinnich riut gu léir,
 A shealbhach' saibhreas, sonas, 's sìth,
 Air nach tig crìoch a' t' anam féin.

AN CLAIGEANN.

'S mi 'm shuigh aig an uaigh,
 Ag amharc mu bruaich,
 Feuch Claigeann gun snuagh air làr :
 Do thog mi e suas,
 A' tiomach' gu truagh,
 G'a thionndadh mu 'n cuairt am làimh

Gun àille gun dreach,
 Gun aithne gun bheachd ;
 Air duine theid seach 'na dhàil
 Gun fhiacail 'na dheud,
 No teanga 'na bheul,
 No slugan a ghleusas càil.

Gun ruthadh 'na ghruaidn
 'S e rùisgte gu'n ghruaig :

Gun éisdeachd 'na chluais do m' dhàn
 Gun anail 'na shròin,
 No àile de'n fhòid,
 Ach lag far 'm bu chòir bhi àrd.

Gun deallradh 'na shùil,
 No rosg uimpe dùn',
 No fradharc ri h-iùl mar b' àbh'sd.
 Ach durragan crom,
 A chleachd bhi san tom,
 Air cladhach' da tboil 'nan àit.

Tha n' teanachainn bha 'd chùl,
 Air tionndadh gu smùr,
 Gun tionnsgal no sùrd air d'fhèum :
 Gun smuainteach' a'd' dhàil,
 Mu philleadh gu bràth,
 A chearteach' na dh'fhàg thu 'd dheòidh.

Cha 'n innis do ghnùis,
 A nise co thu,
 Ma's rìgh no ma's diùc thu féin
 'S ionann Alasdair mòr,
 Is tràill a dhìth lòn.
 A dh' eug air an òtrach bhreun.

Fhir chlaghaich, na h-uaigh'
 Nach cagair thu 'm chluais,
 Co 'n claigionn so fhuaire mi 'm làimh ?
 'S gu 'n cuirinn ris ceisd,
 Mu ghnàs mu 'n do theasd ;*
 Ge nach freagair e' m' feasd mo dhàn.

'M bu mhaighdean deas thu,
 Bha sgiamhach a' d' ghnùis,
 'S deagh shuidheach' a' d' shùil da réir ?
 Le d' mhaise mar lìon,
 A ribeadh mu chrì',
 Cach òganaich chidh' tu féin.

Tha nise gach àgh,
 Bha cosnadh dhut gràidh,

Air tionndadh gu gràin gach neach ;
 Marbhais air an uaigh,
 A chreach thu de'n bhuaidh,
 Bha ceangailt' ri snuadh do dhreach.

No 'm breitheamh ceart thù,
 Le tuigs' agus iùl,
 Bha réiteach gach cùis do'n t-sluagh ;
 Gun aomadh le pàirt',
 Ach dìteadh gu bàs,
 Na h-eucoir bha dàicheil cruaidh ?

No 'n do reic thu a chòir,
 Air ghlacaid de'n òr,
 O 'n dream da 'n robh stòras pailt ?
 Is bochdan an t-sluaigh.
 Fo fhoirneart ro chruidh,
 A' fulang le cruas na h-airc.

'S mar robh thusa fìor,
 Ann a t' oifig am binn.
 S gun d'rinn thu an dìreach fiar ;
 'S co cinnteach an nì,
 Nuair thainig do chrìoch,
 Gu 'n deachaich do dhìt' le Dia.

No 'n robh thu a d' léigh,
 A' leigheas nan crèuchd,
 'S a deanamh gach eugail slàn ?
 A' t'ìoc-shlaintibh mòr,
 A' deanamh do bhòsd,
 Gu 'n dìbreadh tu chòir o'n bhàs ?

Mo thruaighe gun thréig,
 Do leigheas thu féin,
 'Nuair bha thu fo eugail chruidh :
 Gun fhoghnadh gun stà,
 Am purgaid no 'm plàsd,
 Gu d' chumail aon trà o'n uaigh.

No 'n seanalair thù,
 A choisinn mor-chliù

Le d' shèoltachd a stiùradh airm ?
 Air naimhde toirt buaidh,
 Ga 'n cur ann san ruaig,
 'S ga 'm fàgail nan cruachabh marbh :

'N robh do chlaidheamh gun bheairt,
 No 'n d' fhàg thu do neart,
 'Nuair choinnich thu feachd na h-naigh,
 'Nuair b' éigin dut géill,
 A dhaindeoin do dheud,
 De dh' armailt' a bhéistibh truagh ?

Tha na durraig gu tréun,
 Ri d' choluinn' cur séisd,
 'S a' cosnadh ort féisd gach là ;
 Is claigean do chinn,
 'Na ghearasdan dion,
 Aig daolagan dìblidh 'n tàmh :

Cuid a' claodhach' do dheud,
 A steach ann a' d' bheul,
 S cuid eile a' reub do chluas ;
 Cuid eile nan sgùd,
 Thig'n amach air do shùil,
 A spùinneadh 'sa rùsg' do ghruaidh

No m' fear thu bha pòit,
 Gu tric sa'n taigh-òsd,
 'S tu cridheil ag òl nan dram ?
 Nach iarradh dhut féin,
 De fhlaithéanas Dé,
 Ach beirm a bhi 'g éiridh' d' cheann ?

Nach iarradh tu 'cheòl,
 Ach mionnan mu'n bhòrd,
 Is feuchainn co 'n dòrn bu chruaidh
 Mar bhó no mar each,
 Gun tuigse gun bheachd,
 'S tu brùchdadh 'sa sgeith mu'n chuaich ?

Na 'n duin' thu bha gluas'd
 Gu ceanalta, suairc,

Gu measara, stuam, mu d' bhòrd ·
 Le miannaibh do chré,
 Fo' chuibhreachadh géur,
 'N am suidhe gu féisd 's gu sògh?

No 'n geòcaire mòr,
 Bha gionach air lòn,
 Mar choin ann am feòlach dearg;
 A' toileach' do mhiann,
 Bha duilich a riar,
 'S tu géilleadh mar dhia do d' bholg?

Tha nise do bhrù,
 Da 'n robh thu a' lùb',
 De ghaineamh 's de dh'ùir glè làn
 'S do dheudach air glas',
 Mu d' theangaidh gun bhlas,
 Fo' gheimhleachaibh prais a' bhàis.

No 'm morair ro mhòr,
 A thachair am dhòrn,
 Neach aig an robh còir air tìr;
 Bha iochdmhor ri bochd,
 A' cluthadh nan nochd,
 Réir pailteas a thoic 's a nìth?

No 'n robh thu ro chruaidh,
 A' feannadh do thuath,
 S a tanach' an grusidh le màl;
 Le h-agartas geur
 A glacadh an spréidh
 'S am bochdainn ag éigheach dáil?

Gun chridh' aig na daoine,
 A bh'air lomadh le h-aois,
 Le 'n claigeannan maola truagh;
 Bhi seasamh a' d' chòir,
 Gun bhoineid 'nan dórn,
 Ge d' tholladh gaoth reòt' an cluas

Tha nise do thràill,
 Gun urram a' d' dhàil,

Gun ghearsom, gun mhàl, gun mhòd :
 Mor mholadh do'n bhàs,
 A chasgair thu trà,
 'S nach d' fhuilig do stràic fo 'n fhòid.

No 'm ministear thù,
 Bha tagra' gu dlù,
 Ri pobull 'an ùghdarras Dé ;
 Ga 'm pilleadh air ais,
 Bha 'g imeachd gu bras,
 Gu h-ifrinn na casgradh dhéin ?

No 'n robh thu gun sgoinn,
 Mar mhuime mu chloinn,
 Gun chùram do dh'oighreachd Dhé ;
 Na 'm faigheadh tu 'n rùsg.
 Bha coma co dhiù,
 Mu'n t-sionnach bhi stiùradh an treud

Leam 's cinnteach gun d' fhuair,
 Do dheanadas duais,
 'Nuair rainig thu 'm Buachaill' mòr :
 'Nuair chnartaich am bàs,
 A steach thu 'na laith'r,
 Thoirt cunntas a' d' thàlant dò.

No 'n ceann thu bha làn,
 Do dh' innleachdan bàis.
 Gu sèlta ga 'n tàth'dh r'a chéil ;
 Ga'n cuir ann an gnìomh,
 Gun umhail gun fhiamh,
 A freagra' do Dhia 'nan dèigh ?

N robh teanga nam breug,
 Gun chuibhreach fo d' dheud,
 A' togail droch sgeul air càch ;
 Gath puinnsein do bhéil,
 Mar naithir a teum,
 S' lotadh nan ceud gach là ?

Tha i nise 'na tàmh,
 Fo' cheangal a bhàis,

Gun sgainneal o phlàigh na dùch'.
 Is durragan grànd,
 Air lobhadh 'na h-àit,
 An déigh dhaibh a cnàmh gu cul.

'S mu lean thu do ghnàths,
 Gu leabaidh do bhàis,
 Gun tionndadh' na thrà ri còir;
 Car tamuill na h-uair',
 Dean flaitheas de'n uaigh,
 Gus an gairmear thu suas gu mòd:

Mar losgann dubh grànd,
 Ag iomairt a' smàg,
 Ga 'n éirich thu 'n aird o'n t-sloc;
 Thoir coinneamh do Chrìosd,
 Na thigheachd a rìst,
 A dh' fhaotainn làn diol a' t' olc.

'Nuair théid thu fa bhinn,
 Nì cheartas do dhìt';
 Ga t' fhògradh gu sìorruidh uaith:
 Gu lasair gu d' bhian',
 'Chaidh a dheasach' do'n Diabh'l,
 Sa mhallachd gu dian 'ga d' ruag.

'N sin cruaidhichidh Dia
 Do chnaimhean mar iar'n.
 Is t' fheithean mar iallaibh prais:
 Is teannaichidh t' fheòil,
 Mar innein nan òrd,
 Nach cnàmh i le mòid an teas.

No 'n ceann thu 'n robh ciall,
 Is eòlas air Dia,
 'S gun d' rinn thu a riar 'sa cùir:
 Ged tha thu 'n diugh rùisgt',
 Gun aithne', gun iùl,
 Gun teanga', gun sùil', gun sròn.

Gabh misneach san uaigh,
 Oir éiridh tu suas.

'Nuair chluinneas tu fuaime an stuic,
 'S do thruailleachd gu léir,
 Shìos fàgaidh tu d' dhéigh,
 Aig durragan breun an t-sluic.

'N sin deasaichidh Dia,
 Do mhaise mar ghrian,
 Bhiodh ag eiridh o sgiath nam' beann
 A' cur fradharc ro ghéur,
 'S na suilean so féin,
 'S iad a' dealradh mar reull a'd cheann.

Do theanga s do chàil,
 Ni ghleusadh gun dàil,
 A chantainn 'na àrois cliù:
 Is fosglaidh do chluas,
 A dh'èisteachd ri fuaim,
 A nìolaidh th' aig sluagh a' chùirt.

'Nuair dhealraicheas Crìod
 'Na thigheachd a rìs,
 A chrùinneach' nam fìrean suas
 'N sin bheir thu do leum,
 Thoirt coinneamh dha féin,
 Mar iolair nan spèur aig luath.

'Nuair dh'èireas tu 'n àird,
 Grad chuiridh ort fàilt.
 A mhealtainn a chàirdeas féin,
 Gun dealach' gu bràth,
 R'a chomunn no g'aradh,
 A st. ach ann am Phàrras Dè

Fhir 'chluinneas mo Dhan.
 Dean aithreachas trà,
 M feadh a mhaireas do shlaint 's do bheann;
 Mu'n tig ort am bàs
 Nach leig thu gu bràth,
 Air goata nan gràs a steach.

AN GEAMHRADH.

Do theirig an sàmlradh.

'S tha 'n geamhradh teachd dlù oirn,
Fior nàmhaid na chinneas,

Teachd a mhilleadh ar dùcha :
Ga saltairt fo' charaibh,
'S d'a maise 'ga rùsgadh ;
Gun iochd ann ri dadum,
Ach a sladadh 's a plùndruinn.

Sgaoil oirne a sgiathàn,
'S chuir e ghrian air a chùlthaobb
As an nead thug e 'n tàlach,
Neo-bhàigheil g'ar sgiùrsadh :
Sneachd iteagach glè gheal,
O na speuraibh teachd dlù oirn',
Clacha-meallain 's gaoth thuathach.
Mar luaidhe is mar fhùdar.

'Nuair shéideas e anail,
Cha 'n fhag anam am fùran ;
Tha 'bhilinn mar shiosar,
Lomadh lios de gach ùr-ros :
Cha bhi sgeudach air coille,
No doire nach rùisg e ;
No sruthan nach tachd e.
Fo leacannan dù'-ghorm.

Fead reòta a chléibhe,
Tha séideadh na doinionn,
A chuir beirm ann san fhàirge,
'S a dh' at' garbh i na tonnag :
S a bhinntich an clàmhuin,
Air airde gach monaidh,
'S ghlan sgùr e na réulltan,
D' ar péile le'n solus.

Tha gach beathach a's duine,
Nach d' ullaich 'na sheason.

Ga 'n sgiùrsa' le gaillionn
 Gun talla' gun eudach ;
 'S an dream a bha gnìomhach,
 'Fàs ìorgalt mi-dhéirceil :
 Nach toir iasad do'n leisgean,
 Ann san t-sneachda ge d' eug e.

Tha 'n seillean 's an seangan,
 A bha tional an stòrais,
 Le gliocas gun inhearachd,
 A'toirt aire do'n dòruinn :
 'G ithe bìdh 's ag òl meala,
 Gun ghainne air lòn ac',
 'Co' dhion ann sa'n talamh.
 O anail an reòta.

Tha na cuileagan ciatach,
 'Bha diombain san t-sàmhraidh,
 'S na gathanaibh gréine,
 Gu h-éibhinn a damhsa ;
 Gun deasach 'gun chùram,
 Roi' dhùldachd a gheamhraidh :
 Tha'id a nise a' bàsach',
 Ann 's gach àite le teanndachd,

Ach éisd rium a shean-duin'.
 'S tuig an sàmhla tha 'm stòri',
 Tha 'm bàs a' teachd teann ort,
 Sud an geamhradh tha 'm dòran :
 'S ma gheibh e thu d' leisgein,
 Gun deasach' fa' chòmhail,
 Cha dean aithreachas crìche,
 Do dhìonadh o'n dòrainn.

Gur mithidh fàs diadbaidh,
 'S do chiabhan air glasadh,
 'Na beàrnaibh do dheudach,
 Is t'eudan air casadh ;
 Do bhathais air rùsgadh,
 'S do shùilean air prabadh,
 Agus croit ort air lùbadh,
 Zhum na h-ùire do leaba'.

Tha na sruthanan craobhach,
 'Bha sgaoileadh a' d' bhallaibh.
 Gu mireagach, buailteach,
 Clis, gluasadach, tana ;
 A nise air traoghadh
 O n' taomachadh thairis,
 O'n a ragaich 'sa dh' fhuaraich
 Teas uabhar na fala.

Balg séididh na beatha,
 Tha air caitheamh gun fhèum ann
 'S o chrup ann a' d' chliabh e,
 Gur h-e phian bhi 'ga shéideadh ;
 Tha 'n corp a chruit chiùil ud,
 Air diùltadh dhut gleusadh ;
 'S comhar' cinnt' air a thasgaidh,
 Bhi lasach' a theudan.

Théich madainn na h-òige,
 Is treòir mheadhon latha
 Tha 'm feasgar air ciaradh,
 'S tha ghrian ort a' laidhe :
 'S mu bha thusa diomhain,
 Gun ghnìomh is gun mhaithreas .
 Gu h-ealamh bi d' dhùsgadh,
 Mu'n dùinear ort flaitheas.

'Réir caithe na beatha,
 'S tric leatha gun crìoch i ;
 Bidh an cleachda' fàs làidir,
 Do-fhàsach o'n inntinn :
 Na labhair an sean-fhacal,
 'S deimhin leam 's fìor e,
 " An car théid san t-sean-mhaid'
 Gur h-ainmig leis dìreadh."

Ach òganaich thréibhich
 Thoirs' éisdeachd do m' òran.
 Sleig dhiot bhi mi-chéillidh,
 Ann an céitean na h-òige
 Tha aois agus éaslaint,
 Air do dheigh ann an toir ort ;

'S mu nì h-aon aca gréim ort,
Pillidh t' aoibhneas gu bròn dat.

An aois a ta 'n tòir ort,
Bheir i leòn ort nach saoil thu ;
Air do shùilibh bheir ceathach,
Is treabhaidh si t' aodan :
Bheir i crith-reodh mu d' ghruaig,
Is neul uaine an aoig leis,
'S cha tig aiteamh na grian ort,
'Bheir an liath-reodh a chaoidh' dhìot.

Bheir na's measa na sud ort,
Fàilinn tuigs' agus rèusain ;
Dìth leirsinn a' t' inntinn ;
Dìth cùmhn' agus géire ;
Dìth gliocais chum gnothaich ;
Dìth mothaich a'd' cheufath :
'S gu'm fàs thu mar leanabh,
Dhìth spionnaidh is céille.

Fàsaidh 'n cridhe neo-aithreach,
'S neo ealamh chum tionndadh
Aon tagra' cha drùigh air,
'S cha lùb e d'a ionnsaidh :
Ceart mar tha 'n talamh,
'N am gaillinn is teanndachd :
Ged robh mìltean 'dol thairis,
Cha dean aile sa' chàbhsair.

Faic séason na bliadhna,
'S dean ciall uath a tharainn .
S mas àill leat gu'm buain thu,
Dean rùdhar 'san earrach ;
Dean connadh san t-sàmhradh,
Ni sa' gheamhradh do gharadh :
'S ma dhìbreas tu 'n séason,
Dhut 's éigin bhi falamh.

A dh' fhàsas 'na dhubhailc,
 'S 'na luidheannan feòlmhor :
 S bi'dh do bhuain mar a chuir tha,
 Ma's subhaile no dò-bheart.

Ma bhios t' òige gun riaghladh,
 'S t' ana-miannan gun taod riu,
 Gum fàs iad cho fiadhaich,
 'S nach srian thu ri t' aois iad :
 Am meangan nach sniomh thu,
 Cha spion thu 'na chraoibh e ;
 Mar shìneas e gheugan,
 Bidh a fhreumhan a' sgaoileadh.

Tha do bheatha neo-chinnteach
 O 'n teinn a bheir bàs ort,
 Uime sin bi ri dìchioll
 Do shìth dheanamh tràthail :
 'S e milleadh gach cùise
 Bhi gun chùram 'cur dàil annt' ;
 'S ionann aithreachas crìche,
 'S bhi cur sìl mu Fheill-Màrtainn

Tha ghrian anns na speuraibh
 A' ruith réise gach latha ;
 'S i 'giorrach' do shaoghail,
 Gach òidhche a laidheas :
 'S dlù ruitheas an spàla,
 Troi' shnath'naibh do bheatha
 Tha' fitheadh dhut léine,
 'Ni béisdean a chaitheamh.

'S ma ghoideas e dlù ort,
 Gun do dhùil bhi r'a thighinn ;
 'N sin fosglaidh do shùilean,
 'S chì thu' chùis thar a mithich ;
 Bidh do choguis 'ga d' phianadh,
 Mar sgian ann a d' chridhe ;
 'S co-ionann a giùlan,
 'S laidhe rùisgt' ann an sgitheach.

Faic a' chuileag 'ga dìteadh
 Le sìonntaibh an nàduir,

'S o dhùbir i 'n season,
 Gur h-eigin di bàsach':
 Faic gliocas an t-seangain,
 Na thional cho tràthail,
 'S dean eiseamplair leanail,
 Chum t' anam a' shàbhal'.

URNAIGH.

O ! THIGHEARN' is a Dhia na glòir,
 An t-Ard-Rìgh mòr os-ceann gach sluagh.
 Cia dàna nì air t' ainm ro mhòr
 Le bilibh neò-ghlan bhi 'ga luaidh !

Na h-aingle 's airde rinneadh leat,
 Cia lag an neart ; 's cia dall an iùl !
 Cia aineolach air t-oibre mòr !
 'S cia goirid air do ghlòir an cliù !

Am beachd do shùilean fìorghlan féin,
 Cha 'n 'eil na reulta 's airde glan :
 'S cha 'n 'eil na h-aingle 's naomha 'n glòir,
 'An làthair do Mhòrachdsa gun smál.

Ach O an dean thu t' isleach' féin,
 A dh'éisdeachd cnuimhe ann san ùir !
 Fo' stòl do chos a' gabhail tàmh,
 'S nach faic ach sgàile beag do d' ghnùis.

Na lasadh t' fhearg O Dha nan dùl,
 Am feadh a dheanam ùrnaigh riut :
 'S mo pheacadh aidicheam le nàir,
 'S an truailleachd ghràineil anns 'na thuit.

Mo chiont tha mar na sléibhte mòr ;
 Is leòn iad mi le iomadh lot :
 Ta manam bochd le n' cudthrom brùit,
 'S o m' shùilibh' 'fàsg 'nan dèura goirt.

An comas dut a Dhia nam feart,
 Mo shaor' gun cheartas chur air cùl!
 'S mu shaorar le do thròcair mì
 M' bheil neach san t-saogh'l a dhìteas tu

Nach éigin dut mo sgrios gu bràth,
 Mur àicheadh thu do cheartas geur!
 Le m' chionta oillteil, 's gann a dh' fhàg
 Mi iochd, no gràs, a' d' roghainn féin.

Gach uile mhallachd ata sgrìobht
 A't' fhacal fìor le bagra' teann,
 O Thighearn thoill mi aig do làimh,
 Gum biodh iad càrnaicht' air mo cheann.

Ge d' fhàs na nèamhan dubh le gruaim,
 'S mo bhual' le tairneanaich do neart
 Ge d' thilg thu mi gu ifrinn shìos,
 Gu sìorruidh aidicheam do cheart.

Gidheadh am feud an lasair threun
 A sgoilteas as a chéil an tuil;
 Drùghadh orm troi' ùmhlachd Chrìosd,
 'S mi 'gabhail dìon a steach fo' fhuil?

An fhuil a dhiol do cheartas teann.
 'S a dhoirteadh air a chrann gu làr,
 'S ann aisd' tha m' earbsa, O mo Rìgh!
 Nach dìt thu m'anam air a sgàth.

Dean m' ionnlad glan, O Dhia na sìth!
 'S an tobar ìoc-shlaint 'bhrùchd a thaobh t'
 A bheir dhomh beatha as a bhàs,
 'S o m' thruaillidheachd a nì mi saor.

Daingnich mo chreideamh ann 'na bhàs,
 Is beothaich gràdh am chridhe stigh,
 Is neartaich mi chum ùmhlachd dha,
 'An uil' aitheanta naomh a lagh.

O dean mi phlanndach' ann an Crìosd!
 'S mo chrìonach bristidh mach le blàth,

's bi'dh gach subhailc 's naomha gleus.
Mar mheas a' lùb mo gheug gu làr.

Gach inbhe 'n cuir thu mi san t-saogh'l
Dean daonnan toilicht' mi le m' staid ;
Ma's bochd, no beartach, tinn, no slàn,
Do thoil gu bràth biodh deant air fad.

O ! 's gràsmhor Dia 'nuair bheir e feuch !
'S gu beachd tha DHIULTADH làn de GHRADH ;
'S fìor-bheannachd ann an atharach dreach ;
Gach CROIS a's CREACH a thig o làimh.

O buidheachas do Dhia nan gràs
Chuir thugam slànaighear nam buadh ;
Eirig mo shaorsa ch' 'na bhàs ;
'S an luach a phàidh air m' anam truagh.

'S e féin a chlaon a dhruim fo 'n chuail ;
Chum m'anam dhìreadh suas gu Dia !
Chosg gach tiodhlac th' agam uaith,
Geur chràdh a's osna chruaidh d'a chliabh.

Mo smuaintean talmhaidh tog gu nèamh,
Is thoir dhomh earlais air do ghràdh.
A dh' fhògras m' eagal uile uam,
'S a shaoras mi o uamhunn bàis.

'N sin atadh tonnan borb a' chuain,
Is beuchdadh torann chruaidh nan speur ;
Thigeadh crith-thalmhuinn gort, a's plàigh,
Bhios 'roinn a' bhàis gach taodh a théid.

Bi thus' a'd' Dhia do m'anam féin,
'S bi'dh iad gu léir dhomh 'n càirdeas gràidh ;
Cha loisg an tein' gun òrdugh uat,
Cha sluig an cuan, 's cha sgrios a phlàigh ;

Am feadh bhios cumhachd ann a d' làimh,
Bidh mise sàbhailt' o gach olc :
'S cha 'n eagal leam gu 'm bi mi 'n dìth,
Gu sìorruidh no gu 'm fàs thu bochd.

Mo dhùrachd, m' eagal, 's m' uile mhian
 A' m' Dhia tha còmh'lachadh gu léir;
 Oir nèamh, a's talamh 's-ifrinn shìoz,
 A ta iad do mo Rìgs' a' géill'.

CRIOCH.

